

Afgiftekantoor
1700 Dilbeek 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS

1e trimester 2003
7e jaargang nr. 1

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 Dilbeek 1
2/2788

Itterbeek , 24 maart 2003

Beste vrienden van Freddy,

De grote heren hebben het beslist: de derde Golfoorlog is begonnen!
Eens te meer zullen duizenden en nog eens duizenden onschuldige mensen overgeleverd worden aan de willekeur en de machtswellust van een paar grootmachten...

Wanneer U deze regels leest zijn er inmiddels weer enkele dagen oorlog bijgekomen. Bij het neerschrijven van deze inleiding kunnen we alleen maar hopen dat er zo snel mogelijk een einde komt aan deze waanzin.

Oorlogsgeweld is namelijk niet meer te beperken tot een bepaalde regio, maar heeft ook zijn nefaste gevolgen in de rest van de wereld. De armste landen in Azië, Afrika en (Latijns-)Amerika zullen eens te meer de eerste onschuldige slachtoffers worden van de machts-honger van de rijken.

Armoede, onwetendheid en ziekte zijn meestal het gevolg van onrechtvaardigheid. Wij rijke westerlingen gaan daar zeker niet vrijuit.

Deze bedenkingen moeten me toch van het hart wanneer ik U eens te meer oproep om het werk van Freddy bij de straatjeugd van Alagoinhas in het arme Bahia niet uit het oog te verliezen.

De meisjes en jongens die dank zij Freddy opnieuw enig uitzicht op een menswaardige toekomst krijgen, rekenen op onze blijvende steun. In hun naam, dank bij voorbaat!

De Redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 422-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 17 maart 2003.

Aan alle goede Vrienden,

Beste Vrienden allemaal,

Maart! De winter is dan weer voorbij! De lente kondigt zich opnieuw aan. Tijd dus ook voor ons eerste boekje van dit nieuwe jaar 2003. Ook de vastenperiode is er weer en...voor we het goed beseffen... Pasen, het grote Verrijzenisfeest. Hét feest van solidariteit, vergeving en van diepe menselijkheid.

Ik maak nu even Frans (mijn vriend-priester werkzaam bij bisschop Andre De Witte, in het binnenland van Bahia) zijn pen tot de mijne. Hij schrijft:

“Brazilië is dit jaar begonnen met veel hoop en verwachting op een nieuwe tijd. We hebben een nieuwe president: Luiz Inácio Lula da Silva, kortweg Lula genoemd. De verkiezing van Lula is een ware revolutie voor Latijns Amerika. Voor het eerst werd een president uit de arbeidersklasse verkozen met een grote meerderheid. Lula was metaalarbeider, later syndicale leider en stichter van de PT - Partido dos Trabalhadores. Lula heeft veel geleden onder de repressie maar zijn arbeiderspartij heeft stand gehouden en groeit overal in het land, zelfs in de kleine steden van het binnenland van Bahia die traditioneel gedomineerd werden door partijen die de fazendeiros (herenboeren) en het kapitaal vertegenwoordigen. De PT heeft nog nooit corruptieschandalen gekend en geniet daarom ook het volle vertrouwen van de bevolking.

Op het einde van de regering van Fernando Henrique Cardoso, FHC, was het land zo goed als failliet. Veel staatsbedrijven werden geprivatiseerd om de waarde van de munt, de Real, in stand te kunnen houden, en dit onder druk van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Brasil heeft zijn rijkdommen tijdens de regering FHC aan het buitenland verkwaanseld "ao preço de bananas" (voor een bananenprijs), wat betekent in het Nederlands "voor een appel en een ei." De uitgaven voor de sociale sector werden drastisch ingeperkt, de "reforma agraria" (landhervorming) werd lam gelegd, de waarde van de Real daalde voortdurend en het minimumloon werd niet voldoende aangepast. Op het einde van de regering FHC wou iedereen verandering "mudança".

Met Lula hopen we nu op verandering. Die verandering was al te merken de eerste dagen van dit jaar. De nieuwe president gooide tijdens zijn aanstelling alle opgelegde protocol overboord. In zijn inaugurale rede beklemtoonde hij de strijd tegen de corruptie en tegen de honger en de miserie. FHC raakte deze onderwerpen nauwelijks aan. Lula komt op voor een rechtvaardige verdeling van de winst en een behoorlijk loon voor iedereen. De uitdagingen zijn immens. Men zal alles ondernemen om zijn sociaal programma te saboteren en de tegenstand van de U.S.A. zal groot zijn. Lula volgt een anti-liberale en een antikapitalistische koers en zal proberen van Brasil een autonoom land te maken.

Met mij gaat het verder goed. Samen met Zé Vincente zing ik "het is omwille van mijn liefde voor het leven dat ik nog altijd verder strijd om het licht en de vrijheid van de gloeiende morgenstond op te zoeken." Daarom blijf ik steeds opnieuw verder dromen van dorpspleintjes, overvol van spelende en joelende kinderen en tieners... en samen met hen, ouden en oudjes die vertellen van de vervlogen tijden... droevige tijden van verdrukking, van een heel pover pensioentje, van geweld tegen de mensen van de derde en de vierde leeftijd... En toch... zij zullen dan tegen de kinderen zeggen: "Heb maar gene schrik want dat is nu allemaal al voorbij! Nu staan we voor nieuwe tijden. Tijden van vrede, van genade, van morgens vol zonneshijn. Tijden waar geen gebrek meer is aan arbeid en werkgelegenheid voor jullie ouders, en... scholen, eten, een huis om te wonen..."

Het is nodig de droom van de profeten te durven dromen. Het is nodig te durven geloven dat het leven gaat veranderen, dat onze droom niet ijdel was. Juist daarom is het mogelijk Maria te verstaan wanneer ze voor de Heer in haar hooglied zong: "Met hart en ziel prijs ik de Heer, en ik juich om God, mijn Redder. De machtigen der aarde heeft Hij van hun voetstuk gehaald, maar de

geringen heeft Hij verheven. Wie honger leden heeft Hij met alle goeds overladen, maar de begoeden heeft Hij met lege handen weggestuurd.”

Een goede vrucht van onze droom wortelt in onze opdracht als “Pastoral do Menor” en die is: “Het leven van de verlaten en verwaarloosde kinderen, tieners en jongeren promoten en verdedigen”. Deze droom zijn we aan het waar maken en beleven. Maar nu willen we onze projecten veel meer laten samenvallen met de droom van onze goede Vader, zijn groot project van echte broederlijkheid, echte rechtvaardigheid en diepe beleefde vrede! En zo gaan we Brazilië helpen de goede weg weer te vinden, ethisch te zijn, en te maken dat het land grondig zorg draagt voor zijn zonen en dochters. Op deze manier willen we er toe bijdragen dat dit land geregeerd wordt met eerlijkheid, rechtvaardigheid en wijsheid. Ook al mogen we niet vergeten dat er nog heel wat pijn is en dat we nu, meer dan ooit, waakzaam moeten zijn en op onze hoede... want de kinderen van de duisternis liggen op de loer. We moeten goed wakker blijven en kijken naar de tekenen des tijds...

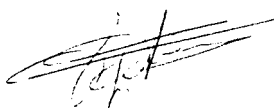
We voelen ons in ieder geval heel wat beter dan vroeger, dat is een feit! We kunnen nu uit volle borst zingen: “Ik ga nu traag want ik heb al heel veel gelopen... want elkeen en ieder heeft de gave voor heel wat in staat te zijn ... en zeker gelukkig (te zijn)!” Moge deze korte meditatie mijn wens zijn voor een zalig Paasfeest!

Op het einde van deze brief hou ik er ook nog aan om jullie mijn vreugde te laten aanvoelen en jullie van ganser harte te bedanken om de inschrijvingen voor de pelgrimsreis naar Santiago de Compostella. Het wordt best tof in September! Moesten er nu omwille van dit schrijven nog mensen zijn die zeggen: “Oh, ‘t is waar, ik wil zeker mee maar heb mij tot nu toe vergeten in te schrijven”... wees dan... vliegensvlug... want de overgebleven plaatsen zijn heel erg beperkt. Het is dus een kwestie van rap zijn!!! Ik kijk er in ieder geval al heel erg verlangend naar uit!

En zo ben ik dan weer eens aan het einde van mijn schrijven gekomen. Dank voor jullie aandacht en - voor ik het vergeet - ook voor de enorm vele reacties van jullie op onze kerstwensen en jaarlijks verslag. En een heel bijzonder dankwoordje voor de talrijke gulle weldoeners! Ik wens jullie allen nog het allerbeste en tot het volgende boekje. Het ga jullie allemaal heel goed.

Broederlijke en Braziliaanse abraos,

Freddy Goven.

Priester Freddy Goven - Alagoinhas.
Bahia - Brazilië.

De rechten van het kind.

Op 20 november 1989 aanvaardden de VN (Verenigde Naties) unaniem het 54 artikelen tellende Verdrag voor de Rechten van het Kind. In dit internationale verdrag is vastgelegd dat kinderen recht hebben op verzorging, bescherming en respect.

Hieronder volgt een samenvatting van dit verdrag.

Om even bij stil te staan...

Bij ons vaak al zo moeilijk..., of vaak ook ‘normaal’...

Projecteer ze eens op de straatkinderen...

Voor alle duidelijkheid: de leeftijd van 18 jaar begrenst de bepaling van ‘kind’...

1. Recht op leven

Recht op voedsel

Lust je geen spruitjes? Kijk je met tegenzin naar een bord gevuld met witlof of andijvie?! Natuurlijk vind je niet alles lekker. Toch is gezond eten een recht. Je ouders zijn verplicht hiervoor te zorgen.

Recht op onderwijs

Een baaldag, geen zin in rekenen en aardrijkskunde. Geen zin in school! In België is ieder kind leerplichtig. Je hebt recht op onderwijs! Gelukkig is school meestal wel leuk. En huiswerk... dat hoort er nu eenmaal bij.

Recht op gezondheid

Angstzweet breekt uit! Een afspraak bij de tandarts. Je kunt vast wel een toffer uitstapje bedenken! In België heeft ieder kind recht op medische zorg. Het is fijn als je geen kiespijn meer hebt. Je hebt recht op gezondheid. Dus even doorbijten...

Recht van spelen

Schommelen, fietsen, een partijtje voetbal... Ieder kind heeft recht op vrije tijd. Maar soms is er geen speelplaats in de buurt. Geen ruimte om te voetballen of verstoppertje te spelen. Hier mag je tegen protesteren. Want je hebt recht op speelruimte!

2. Recht op liefde

Recht op bescherming van arbeid, geen gedwongen arbeid

Blaren! Lange dagen werken. In België is kinderarbeid verboden. Niemand mag je hiertoe dwingen. Natuurlijk is een extra zakcentje handig.

Recht op bescherming tegen mishandeling of verwaarlozing

Boos, scheldwoorden, klappen...

Sommige kinderen durven niet naar huis. Ze worden er mishandeld.

Recht op bescherming van seksueel misbruik en geweld

Een knuffel, een aai, zoenen... Aangeraakt worden is meestal fijn. Maar soms gebeurt het opdringerig. Tegen je zin. Dit hoef je niet te pikken. Volwassenen mogen geen misbruik maken van hun macht.

Recht op bescherming in gewapende conflicten

Tanks, een sirene. Gewapende soldaten rijden de straat in. Het is oorlog... In België is de dienstplicht afgeschaft. Niemand hoeft tegen zijn wil te vechten.

3. Recht op vrijheid

Recht op je eigen mening

Heb jij een eigen mening? Popel je om deze met anderen te delen? Hou je dan vooral niet in. Je hebt recht op een eigen mening! Natuurlijk moet je wel rekening met anderen houden.

Recht op vrijheid van geloof

Islamitisch, Christelijk, Joods, Hindoeïsme... Er zijn veel religies op de wereld. Wat je gelooft, is meestal afhankelijk van je opvoeding. Toch ben je vrij om een eigen keuze te maken.

Recht op vrienden

Lol trappen, spelletjes doen of samen op een sportclub. De meeste kinderen hebben vrienden. Ze zijn grappig, gezellig of lekker gek. Je voelt je bij ze thuis. Daarom is het leuk om samen dingen te doen.

Recht op informatie

Opgezwollen rode wallen. Het ijskoude water helpt nauwelijks. Hij had vannacht slecht geslapen. De documentaire was ook zo spannend geweest. Die had hij absoluut moeten zien. Ook al had zijn vader hem nog zo gewaarschuwd.

4. Recht op zorg

Recht op speciale zorg

Hollen, voetballen, crossen op je nieuwe fiets... Bewegen is heerlijk! Helaas kan niet ieder kind dit doen. Wanneer je gehandicapt bent zijn er beperkingen. De overheid moet dan zorgen voor aangepaste zorg.

Recht op contact met je ouders

Ruzie, koffers pakken. Je ouders gaan scheiden... In België blijven ouders samen voor hun kind verantwoordelijk. Ook als ze niet bij elkaar wonen. Daarom moeten ze goede afspraken maken. Helaas komen sommige ouders hun afspraken niet na.

Recht op speciale bescherming

Marteling, moord. In sommige landen is het gevaarlijk. Je mag er niet voor je mening uit komen. Misschien heerst er wel oorlog. Je bent er niet meer veilig... Gevluchte kinderen hebben recht op speciale bescherming.

Recht op speciale zorg bij strafbare feiten

Winkeldiefstal, vernieling, graffiti... Jeugdcriminaliteit komt vaker voor dan je denkt. Misschien uit verveling of om stoer te doen. Je loopt echter altijd de kans om gesnapt te worden. En dan zit je op eens op het politiebureau.

Bron: www.derechtenvanhetkind.nl, www.unicef.nl.

Slavenarbeid in Brazilië:

Het bestaat nog, slavenarbeid in Brazilië. Officieel werd de slavernij hier afgeschaft in 1889, nog niet zo gek lang geleden eigenlijk voor zo'n onmenselijke praktijk. Maar in de realiteit bestaat slavenarbeid nog tot op de dag van vandaag.

Waarover gaat het hier? We moeten twee categorieën onderscheiden: de slavenarbeid op het platteland, vooral op de grote landerijen van de grootgrondbezitters, en de slavenarbeid in de meer stedelijke milieus (er werden gevallen vastgesteld in de kledingnijverheid in São Paulo bijvoorbeeld, of in de seksindustrie in sommige toeristische centra) en in de ontginningsindustrie (vooral mijnbouw, steengroeven etc.). De slaven zijn volwassenen, kinderen, adolescenten, vrouwen uit vooral de laagste sociale klassen van Brazilië, mensen dus die op de vlucht voor de miserie en de honger zichzelf verkopen.

De grote meerderheid van alle slaven (geschat wordt 80% van het totaal) is te vinden in het immense binnenland van Brazilië. Zij werken er vooral op de grote landerijen van de grootgrondbezitters. Volgens de CPT, de Pastorale Grondcommissie van de Nationale Bisschoppenconferentie, bevinden zich momenteel zowat 25.000 mensen in deze situatie. Ronselaars, aangeworven door de grootgrondbezitters, gaan in de kleinere steden van het platteland op zoek naar landarbeiders die gelokt worden met beloften over werkgelegenheid, een loon, onderdak en eten. In de door armoede getroffen steden van het binnenland is het niet echt moeilijk om mensen te vinden die daarop willen ingaan. Dikwijls krijgen ze van de ronselaars wat geld om hun reis naar de werkplaats voor te bereiden. Zogezegd gratis worden ze dan naar de werkplaats vervoerd, soms duizenden kilometer weg van de oorspronkelijke woonplaats van de arbeiders. Het betekent dus voor hen een ware verhuizing. Op de werkplaats toegekomen blijkt al heel vlug dat het geld dat ze voor hun vertrek ontvangen hadden en ook de kosten van het vervoer eigenlijk een voorschot waren op het loon, dat bij nader inzien helemaal niet zo hoog blijkt te zijn dan aangekondigd. In vele gevallen moeten de landarbeiders hun gereedschap waarmee ze gaan werken aankopen, ook hier weer een voorschot op hun loon. Voor eten, toiletartikelen enz. is de arbeider ook gebonden aan het winkeltje van de grootgrondbezitter, waar alles duur verkocht wordt. Onderdak blijkt dikwijls een kleine ruimte te zijn in de beestenstallen, soms met verschillende families samen. Ook hier wordt dan dikwijls een klein deel van hun loon af gehouden voor "huur". Om een verhaal kort te maken, deze mensen komen terecht in een vicieuze cirkel van schuldophoping waar ze nooit meer uit komen. Van hun loon houden ze op het einde van de maand niks over, wel integendeel, de schulden stapelen zich op. Op deze manier worden de arbeiders als het ware eigendom van de grootgrondbezitter. De werkdagen op de uitgestrekte landerijen (sommige zijn zo groot als een provincie van Vlaanderen) zijn lang, soms tot 16-18 uur. De werkomstandigheden zijn zwaar, de arbeiders worden geslagen en mishandeld door opzichters. Ze hebben geen recht op gezondheidszorg. Zo werden mensen met besmettelijke ziekten (bijvoorbeeld lepra) aangetroffen, wonende in een zelfde barakje met "gezonde" mensen. Arbeiders die proberen te vluchten worden teruggehaald of doodgeschoten door de huurmoordenaars van de grootgrondbezitter. De arbeider kan niet weg, want hij heeft een schuld af te betalen. Een schuld die nooit kan afbetaald worden, die steeds groter wordt en overgaat van vader op zoon of dochter. Deze vrouwen moeten meehelpen in de keuken van de grootgrondbezitter, of bij de was of de kinderoppas.

Deze hele problematiek kadert in een bredere context van uitbuiting en uitsluiting in de Braziliaanse maatschappij. De aangeworven landarbeiders kennen hun rechten binnen een rechtsstaat niet, zijn meestal analfabeet, zijn door jarenlange uitbuiting, miserie en honger fatalistisch geworden en berusten veelal in hun lot dat ze nu eenmaal arm geboren zijn en moeten gehoorzamen aan de patroon. Het zal ooit wel eens veranderen "se Deus quiser" (als God het wil), het geloof in zichzelf dat ze hun situatie kunnen veranderen is nihil. Laten we ook niet vergeten dat Brazilië een traditie van dictaturen en allerhande autoritaire regimes nog maar pas achter zich heeft gelaten. Mensenrechten, burgerrechten, inspraak in het bestuur zijn nog vrij nieuwe concepten voor de meerderheid van de Brazilianen, voor sommigen zelfs nog onbekend.

Volgens waarnemers zijn er drie grote oorzaken dat de slavenarbeid tot de dag van vandaag nog voortduurt in Brazilië:

- 1) het ongebreidelde winstbejag van het junglekapitalisme dat door de neoliberale politiek van de voorbije tiental jaren nog versterkt werd, slavenarbeiders zijn een lage kost en doen dus de winsten stijgen;
- 2) de honger, de miserie waar grote delen van de plattelandsbevolking in ondergedompeld zijn, dit in samenhang met onwetendheid en berusting in hun lot;
- 3) de als het ware geïnstitutionaliseerde straffeloosheid in dit land voor al wie geld heeft of tot de toplaag van de maatschappij behoort, de grootgrondbezitters hebben nog altijd een grote macht in dit land en hebben veel invloed in de gerechtshoven en in het Braziliaanse Congres.

De nieuwe president, Luis Ignácio Lula da Silva, wil nu de slavenarbeid aanpakken. Hij kondigde deze week een plan af ter bestrijding ervan. Hij wil daarbij het probleem bij de wortels aanpakken en inspelen op bovengenoemde drie oorzaken.

In de eerste plaats ijvert de president ervoor het huidige kapitalistische model een humaner gezicht te geven, er de scherpe neoliberale kanten af te vijlen. Dat dit een werk van lange adem is, zal wel duidelijk zijn.

De honger en de miserie wil Lula aanpakken met een groots plan dat Fome Zero (Honger Nul) werd gedoopt. De filosofie achter dit plan is dat aan de mensen moet geleerd worden te vissen, maar mensen die honger hebben leren niet vissen, die moet je eerst vis geven. Het is dus een verzameling van punctuele en structurele maatregelen. De armsten krijgen voedselbonnen, krijgen financiële steun om hun kinderen te laten studeren, hulp bij de gezondheidszorg etc. De structurele maatregelen slaan onder andere op werkgelegenheidsstimulansen, verbetering van de gezondheidszorg, van het onderwijs, van de democratische inspraak van de mensen, respect voor hun rechten etc.

De derde oorzaak, de straffeloosheid, wil Lula aanpakken via het verstrengen van de straffen voor op heterdaad betrapte grootgrondbezitters of andere "eigenaars" van slavenarbeiders, het beter uitrusten van de mobiele eenheden van het Ministerie van Arbeid die sinds 1993 bestaan en die de landerijen bezoeken op zoek naar slavenarbeid, het overbrengen van processen van de overtreders van de lokale rechtbanken (waar de grootgrondbezitters veelal grote invloed hadden) naar federale rechtbanken, de directe onteigening van de landerijen door de staat etc.

Het zijn grootse plannen van de sinds 1 januari aan de macht zijnde linkse president. Of hij er ook in zal slagen structurele veranderingen te brengen, is een vraag waarop momenteel nog geen antwoord te geven is. Er waait duidelijk een nieuwe wind binnen de Braziliaanse politiek, de hoop bij de bevolking op verandering is groot, maar dat zijn ook de moeilijkheden die Lula erfde van zijn voorganger Cardoso. We duimen alvast mee dat een nieuwe horizont zich aftekent voor het Braziliaanse volk!

Guy De Nocker
Salvador da Bahia, maart 2003

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69** van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

Vanaf 2002 geeft de Belgische overheid pas een fiscaal voordeel vanaf 30 euro. Maar deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 oude BEF). Hou hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL